

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte - Nicolaev Ghenadie,

judcători – Toma Nadejda, Alerguș Constantin, Timofti Vladimir și Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul Procuraturii de circumscriptie Chișinău, Brigai Sergiu, de către inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira și de către partea vătămată Covalschi Veniamin, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Creciun Valerii XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în or. XXXXX;

Creciun Liudmila XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX, domiciliată în XXXXX;

Cotruța Mira XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX, domiciliată în r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.06.2014 - 31.03.2016;

Instanța de apel: 10.05.2016 - 12.04.2017;

Instanța de recurs: 22.06.2017 - 14.11.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 31 martie 2016, Creciun Valerii, Creciun Fiodor și Cotruța Mira au fost achitați pe motiv că faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că prin rechizitoriu Creciun Valerii este învinuit în aceea că el la 28 martie 2014, aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu soția sa Creciun Liudmila și vecina acestora Cotruța Mira, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei

acestuia, situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale, au asmuțit cânele de rasă ce aparține lui Creciun Valerii asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Creciun Liudmila, conform rechizitoriului este învinuită în aceea că la 28 martie 2014, aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu soțul său Creciun Valerii și Cotruța Mira, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei acestuia, situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale au asmuțit cânele de rasă ce le aparține soților Creciun asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Cotruța Mira, la 28 martie 2014, conform rechizitoriului este învinuită în aceea că aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu Creciun Liudmila și Creciun Valerii, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei acestuia situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale au asmuțit cânele de rasă ce le aparține soților Creciun asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Potrivit învinuirii acțiunile lui Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira se încadrează sub infracțiune prevăzută în art. 179 alin. (2) Cod penal pe semnele: violarea de domiciliu, adică, pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane, fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurori și partea vătămată.

3.1. Procurorul în Procuratura Orhei, Berladean Igor, a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Creciun Valerii să fie recunoscut culpabil în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c.; Creciun Liudmila să fie recunoscută culpabilă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c.; Cotruța Mira să fie recunoscută culpabilă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c., invocând următoarele argumente:

- instanța de fond nu a stabilit just circumstanțele cauzei și incorect a ajuns la concluzia că Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira urmează să fie achitați pe învinuirea prevăzută de art. 179 alin. (2) Cod penal.

3.2. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Sâli Radu prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Creciun Valerii să fie recunoscut culpabil în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c.; Creciun Liudmila să fie recunoscută culpabilă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c.; Cotruța Mira să fie recunoscută culpabilă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și a-i aplica pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 u.c., invocând următoarele argumente:

- în cadrul ședinței de judecată vinovăția inculpaților a fost pe deplin dovedită prin suficiente probe pertinente și admisibile. Astfel, în afară de declarațiile părții vătămate, faptul că inculpații au pătruns la ultimul în ogradă și au aplicat în privința acestuia violența fizică, a fost confirmat de martorul Grecu Isteră și martorul minor Covalschi Gabriela, care au fost martori oculari și au confirmat că inculpații au pătruns la partea vătămată în ogradă, l-au maltratat și au asmuțit asupra sa câinele-lup. Martorii Pînzari Victor și Coadă Alexandru au confirmat că inculpații au pătruns în ograda sa și că de acolo se auzeau strigăte, cuvinte necenzurate și plânset de copil, de asemenea ei au confirmat că după conflict au văzut că mâina victimei era mușcată de câine;

- conform raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D pe mâina dreaptă au fost depistate leziuni corporale, care puteau să provină în urma mușcăturii câinelui;

- declarațiile făcute de inculpați nu și-au găsit confirmarea prin nici o probă, sunt declarative și reprezintă o metodă de apărare pentru a evita răspunderea penală. Aceste declarații se combat prin probele administrate, inclusiv prin declarațiile martorilor menționați mai sus. Declarațiile inculpaților că ei nici nu au fost în acea zi la victimă în ogradă se mai combat prin declarațiile martorului Praporșic Oleg, care a confirmat că în acea zi l-a văzut pe inculpatul Creciun Valerii intrând în ogradă în stare de ebrietate, a auzit cum ultimul striga și se exprimă cu cuvinte triviale, iar victima îi cerea să părăsească ograda;

- declarațiile inculpaților potrivit cărora victima nu a fost mușcată de câinele lor se combat prin raportul de expertiză medico-legală, prin declarațiile

martorilor Grecu Isteră, Covalschi Gabriela, Coadă Alexandru și Pînzari Victor, din care primii doi au văzut nemijlocit momentul când asupra sa a fost asmuțit câinele și a fost mușcat, iar ceilalți doi au văzut peste scurt timp după conflict că mâina sa era mușcată. De asemenea în ședința de judecată s-au dat citire declarațiilor lui Creciun Valerii ca bănuit, în care el a recunoscut că câinele lui l-a mușcat. Afirmațiile inculpatului că nu ar fi spus așa ceva la urmărirea penală și ar fi semnat procesul-verbal curat, se combat prin inscripția din procesul-verbal, făcută cu mâina lui Creciun V., în care el confirmă că a citit procesul-verbal și el este scris corect;

- în afară de aceasta, la audierea lui Creciun Valerii în calitate de bănuit el a fost asistat de un avocat și este de necrezut ca el să semneze în prezența avocatului o foaie curată;

- instanța de fond eronat a indicat în sentință că victima ar fi dat în cadrul procesului contravențional alte declarații ca cele din cadrul procesului penal, deoarece el și în cadrul procesului contravențional a dat aceleași declarații. Astfel, presupusele declarații ale contravenientului (care nici nu au fost cercetate în ședința de judecată), nu pot servi temei pentru ignorarea unui șir întreg de probe a acuzării;

- în același timp declarațiile date în ședință de judecată contravențională inclusiv de contravenient se consemnează anume în procesul-verbal al ședinței. În ceea ce privește hotărârea judecătorească pe cauza contravențională, ea dovedește doar faptul că a fost respinsă contestația, dar nu și cine ce declarații a dat în ședință. În afară de aceasta, hotărârea contravențională nu a fost citită integral în cadrul cercetării probelor în procesul penal și nu i-au fost puse careva întrebări victimei referitor la declarațiile date de ultima în procesul contravențional, iar însăși declarațiile din cadrul procesului contravențional nu au fost date citiri în procesul penal, inclusiv și din hotărâre;

- instanța de fond nu era în drept să pună la baza sentinței pretinsele declarații ale victimei din cadrul procesului contravențional, care nu au fost cercetate în ședința de judecată;

- instanța de fond nu a motivat din ce cauză a ajuns la concluzia că declarațiile martorilor Grecu Isteră, Covalschi Gabriela, Pînzari Victor, Coadă Alexandru și Praporșic Oleg, nu corespund consecutivității evenimentelor descrise. Referitor la raportul de expertiză medico-legală, instanța în general în sentința nu s-a expus în privința admiterii sau respingerii probei nominalizate, cum se coraportează el cu pretinsa nevinovăție a inculpaților.

3.3. Partea vătămată Covalschi Veniamin prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira să fie recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod Penal și a le stabili o pedeapsă în limita sancțiunii prevăzute de acest articol, iar acțiunea civilă să fie admisă integral, invocând următoarele argumente:

- în cadrul ședinței de judecată vinovăția inculpaților a fost pe deplin dovedită prin suficiente probe pertinente și admisibile. Astfel, în afară de declarațiile părții vătămate, faptul că inculpații au pătruns la ultimul în ogradă și au aplicat în privința acestuia violența fizică, a fost confirmat de martorul

Greco Istera și martorul minor Covalschi Gabriela, care au fost martori oculari și au confirmat că inculpații au pătruns la partea vătămată în ogradă, l-au maltratat și au asmuțit asupra sa câinele-lup. Martorii Pînzari Victor și Coadă Alexandru au confirmat că inculpații au pătruns în ograda sa și că de acolo se auzeau strigate, cuvinte necenzurate și plâns de copil, de asemenea ei au confirmat că după conflict au văzut că mâna victimei era mușcată de câine;

- conform raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D pe mâna dreaptă au fost depistate leziuni corporale, care puteau să provină în urma mușcăturii câinelui;

- declarațiile făcute de inculpați nu și-au găsit confirmarea prin nici o probă, sunt declarative și reprezintă o metodă de apărare pentru a evita răspunderea penală. Aceste declarații se combat prin probele administrate, inclusiv prin declarațiile martorilor menționați mai sus. Declarațiile inculpaților că ei nici nu au fost în acea zi la victimă în ogradă se mai combat prin declarațiile martorului Praporșcic Oleg, care a confirmat că în acea zi l-a văzut pe inculpatul Creciun Valerii intrând în ogradă în stare de ebrietate, a auzit cum ultimul striga și se exprimă cu cuvinte triviale, iar victima îi cerea să părăsească ograda;

- declarațiile inculpaților potrivit cărora victima nu a fost mușcată de câinele lor se combat prin raportul de expertiză medico-legală, prin declarațiile martorilor Greco Istera, Covalschi Gabriela, Coadă Alexandru și Pînzari Victor, din care primii doi au văzut nemijlocit momentul când asupra sa a fost asmuțit câinele și a fost mușcat, iar ceilalți doi au văzut peste scurt timp după conflict că mâna sa era mușcată. De asemenea în ședința de judecată s-au dat citire declarațiilor lui Creciun Valerii ca bănuit, în care el a recunoscut că câinele lui l-a mușcat. Afirmațiile inculpatului că nu ar fi spus așa ceva la urmărirea penală și ar fi semnat procesul-verbal curat, se combat prin inscripția din procesul-verbal, făcută cu mâna lui Creciun V., în care el confirmă că a citit procesul-verbal și el este scris corect. În afară de aceasta, la audierea lui Creciun Valerii în calitate de bănuit el a fost asistat de un avocat și este de necrezut ca el să semneze în prezența avocatului o foaie curată;

- instanța de fond eronat a indicat în sentință că victima ar fi dat în cadrul procesului contravențional alte declarații ca cele din cadrul procesului penal, deoarece el și în cadrul procesului contravențional a dat aceleași declarații. Astfel, presupusele declarații a contravenientului (care nici nu au fost cercetate în ședință de judecată), nu pot servi temei pentru ignorarea unui șir întreg de probe a acuzării;

- în același timp declarațiile date în ședință de judecată contravențională inclusiv de contravenient se consemnează anume în procesul-verbal al ședinței. În ceea ce privește hotărârea judecătorească pe cauza contravențională, ea dovedește doar faptul că a fost respinsă contestația, dar nu și cine ce declarații a dat în ședință. În afară de aceasta, hotărârea contravențională nu a fost citită integral în cadrul cercetării probelor în procesul penal și nu i-au fost puse careva întrebări victimei referitor la declarațiile date de ultima în procesul contravențional, iar însăși declarațiile din cadrul procesului contravențional nu au fost date citiri în procesul penal, inclusiv și din hotărâre;

- instanța de fond nu era în drept să pună la baza sentinței pretinsele declarații ale victimei din cadrul procesului contravențional, care nu au fost cercetate în ședința de judecată;

- instanța de fond nu a motivat din ce cauză a ajuns la concluzia că declarațiile martorilor Grecu Isteră, Covalschi Gabriela, Pînzari Victor, Coadă Alexandru și Praporșcic Oleg, nu corespund consecutivității evenimentelor descrise. Referitor la raportul de expertiză medico-legală, instanța în general în sentința nu s-a expus în privința admiterii sau respingerii probei nominalizate, cum se coraportează el cu pretinsa nevinovăție a inculpaților, iar dacă îl respinge, atunci din ce cauză;

- în cadrul ședinței de judecată au fost administrate suficiente probe ce confirmă faptul că i-a fost cauzat un prejudiciu moral exprimat prin cauzarea durerilor fizice și leziunilor corporale, precum și prin faptul că în rezultatul stresului avut fiica sa minoră a căpătat un șoc psihologic, fiind nevoită se apeleze la serviciile psihologului și să suporte cu curs de tratament.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, apelurile declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura r-nului Orhei, Berladean Igor, de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Radu Sâli și de partea vătămată Covalschi Veniamin împotriva sentinței Judecătorei Orhei din 31 martie 2016, au fost admise, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată sentința total și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, stabilindu-le fiecăruia pedeapsa cu amendă în mărime de câte 160 (una sută șasezeci) u.c., ce constituie 3200 (trei mii două sute) lei, fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de Covalschi Veniamin împotriva lui Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira privind încasarea a 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a fost admisă parțial.

A fost dispusă încasarea de la Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în beneficiul lui Covalschi Veniamin, suma de câte 1000 (una mie) lei, fiecare, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind nefondată.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a constatat, că inculpatul Creciun Valerii, la 28 martie 2014, aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu soția sa Creciun Liudmila și vecina acestora Cotruța Mira, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei acestuia, situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale, au asmuțit câinele de rasă ce aparține lui Creciun Valerii asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de

expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Inculpata Creciun Liudmila, la 28 martie 2014, aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu soțul său Creciun Valerii și Cotruța Mira, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei acestuia, situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale au asmuțit cânele de rasă ce le aparține soților Creciun asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Inculpata Cotruța Mira, la 28 martie 2014, aproximativ în jurul orelor 19:30, împreună cu Creciun Liudmila și Creciun Valerii, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorindu-le în mod conștient, fără consimțământul lui Covalschi Veniamin au pătruns ilegal în curtea gospodăriei acestuia situată pe str. XXXXX din or. XXXXX și inițiind un conflict urmat de tratare cu violență verbală și fizică, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în privința lui Covalschi Veniamin, l-au bruscat și i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului, iar la cerința legală a proprietarului Covalschi Veniamin de a înceta violența verbală, fizică și de a părăsi domiciliul, au refuzat și în scopul continuării acțiunilor ilegale au asmuțit cânele de rasă ce le aparține soților Creciun asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Instanța de apel a indicat că vinovăția inculpaților se dovedește prin următoarele probe:

- declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin (f. d. 189, vol. I);
- declarațiile martorului Coadă Alexandru (f. d. 190, vol. I);
- declarațiile martorului Grecu Isteră (f. d. 191, vol. I);
- declarațiile martorului Pînzar Victor (f. d. 192, vol. I);
- declarațiile martorului Praporcic Oleg (f. d. 225, vol. I);
- declarațiile martorului Covalschi Gabriela (f. d. 226, vol. I);
- declarațiile martorului Scurtu Vasile;
- declarațiile martorului Bejdenejnîh Andrei;
- plângerea părții vătămate Covalschi Veniamin, prin care aceasta solicită atragerea la răspundere penală a lui Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira, pe faptul violării domiciliului său și aplicarea violenței fizice de către aceștia, din data de 28 martie 2014, în jurul orelor 20:00 (f. d. 6, vol. I);

- comunicarea telefonică parvenită în Unitatea de Gardă a IP Orhei, prin care Covalschi Veniamin a comunicat că a fost agresat fizic de persoane cunoscute (f. d. 5, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 100/D din 23 aprilie 2014 potrivit căruia în rezultatul examinării medico-legale la Covalschi Veniamin, au fost constatate echimoză și excoriații pe membrul superior drept, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f. d. 41, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 101/D din 23 aprilie 2014 potrivit căruia în rezultatul examinării medico-legale la Cotruța Mira, s-a constatat traumatism-cranio cerebral manifestat prin comoție cerebrală, edem a țesuturilor moi ale capului, echimoze pe cap, față, torace, care se califică ca vătămare corporală ușoară (f. d. 46, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 103/D din 23 aprilie 2014 potrivit căruia în rezultatul examinării medico-legale la Creciun Valerii, s-a constatat edem a țesuturilor moi ale capului și feței, echimoze pe cap, față, membrele superioare, torace, spate și membrul inferior drept, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f. d. 52, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 102/D din 23 aprilie 2014 potrivit căruia în rezultatul examinării medico-legale la Creciun Ludmila, s-a constatat traumatism-cranio cerebral manifestat prin comoție cerebrală, edem a țesuturilor moi ale capului, echimoze pe cap, membrul superior drept, torace și genunchiul stâng, care se califică ca vătămare corporală ușoară (f. d. 49, vol. I).

Astfel, analizând probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în instanța de apel, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a considerat că acțiunile infracționale ale inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira urmează a fi încadrate în baza art. 179 alin. (2) Cod penal – violarea de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de al părăsi la cererea ei, acțiune săvârșită cu aplicarea violenței.

Instanța de apel a apreciat declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin ca fiind pertinente și concludente, din conținutul cărora rezultă că inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira au intrat în ogradă lui fără permisiunea acestuia, el nu a deschis poarta ca ei să intre în ogradă, ci ca să discute. Creciun Valeriu l-a apucat de pulover, iar Ludmila și Mira l-au luat din spate, începând să-l lovească. A auzit cum Creciun Valerii îi striga Liudmillei ca să aducă câinele de rasă, care l-a mușcat de mână, de la cere i-a rămas și acum semn.

Declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin coroborează pe deplin cu probele administrate de acuzatorul de stat, și anume cu declarațiile martorului Grecu Isteră și martorului minor Covalschi Gabriela, care au fost martori oculari și au confirmat că inculpații au pătruns în ograda părții vătămate, l-au maltratată și au asmuțit asupra sa câinele-lup care l-a mușcat de mână.

La fel, declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin coroborează cu declarațiile martorilor Pînzar Victor și Coadă Alexandru, care au confirmat că inculpații au pătruns în ograda părții vătămate, de acolo se auzeau strigăte,

cuvinte necenzurate și plânsset de copil, iar după conflict au văzut că mâina victimei era mușcată de câine.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind pertinente și concludente declarațiile martorilor Scurtu Vasile și Bejdenejnîh Andrei care au fost audiați în instanța de apel și care prin declarațiile depuse de ultimii se confirmă declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin, și anume că inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira au intrat în ograda părții vătămate, de acolo auzindu-se strigăte, gălăgie, plânsete de copil, iar la un moment dat în ograda respectivă a intrat un câine de rasă, care a fost chemat de către o doamnă. Ambii martori au concretizat că au văzut că partea vătămată avea mîina însângerată.

Prin raportul de expertiză medico-legală nr. 100/D din 23.04.2014 s-a concluzionat că la Covalschi Veniamin s-a constatat echimoză și excoriații pe membrul superior drept și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Instanța de apel a considerat, că instanța de fond eronat a respins declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin date în cadrul cercetării judecătorești, pe motiv că acestea se contrazic cu cele depuse în cadrul procesului pe marginea examinării contestației acestuia împotriva ordonanței procurorului din 29 mai 2014 privind pornirea procesului contravențional și deciziei de sancționare a agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei din 16 iunie 2014, prin care a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional.

În acest sens, instanța de apel a menționat că prima instanță urma să aprecieze relevanța și concludența declarațiilor părții vătămate Covalschi Veniamin cu celelalte probe administrate de acuzatorul de stat în prezentul proces penal, astfel încât să stabilească dacă este dovedită culpabilitatea inculpaților în comiterea infracțiunii imputate acestora, or, instanța de fond a reținut declarațiile lui Covalschi Veniamin date în cadrul procesului contravențional, dar care nu au făcut obiect de cercetare la etapa cercetării judecătorești.

Din materialele cauzei penale se desprinde că prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 04 februarie 2015 s-a respins ca fiind neîntemeiată contestația lui Covalschi Veniamin împotriva ordonanței procurorului Procuraturii Orhei din 29 mai 2014 privind pornirea procesului contravențional și decizia de sancționare a agentului constatator Inspectoratul de Poliție Orhei din 16 iunie 2014, prin care a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional. S-a menținut ordonanța procurorului Procuraturii Orhei din 29 mai 2014 privind pornirea procesului contravențional și decizia de sancționare a agentului constatator Inspectoratul de Poliție Orhei din 16 iunie 2014, prin care a fost recunoscut vinovat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional și sancționat cu amendă contravențională în mărime de 1000 lei.

În acest context, s-a notat despre necesitatea delimitării procesului contravențional în privința lui Covalschi Veniamin prin care ultimul fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional și procesul penal de învinuire a inculpaților

Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal și prin urmare, faptul că Covalschi Veniamin a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional nu constituie un temei de absolvire a inculpaților de răspundere penală sau un element în baza căruia să fie constatat faptul că acțiunile inculpaților nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, or, acuzatorul de stat a administrat la cauza penală un întreg suport probatoriu care s-a reținut ca fiind pertinent, concludent și veridic și în baza cărora se stabilește vinovăția inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în comiterea infracțiunii lor incriminate.

Instanța de apel nu a reținut concluziile instanței de fond referitor la faptul că declarațiile martorului Pînzar Victor nu corespund cu declarațiile lui Covalschi Veniamin, or, martorul Pînzar Victor a văzut cum trei persoane, una de gen masculin și două femei loveau cu picioarele în poarta lui Covalschi Veniamin și strigau cu cuvinte necenzurate. După care a ieșit Covalschi Veniamin a deschis poarta, iar toți trei au intrat în ograda părții vătămate. Din ogradă se auzeau strigăte și plânset de copil. La fel, martorul a indicat că o doamnă a ieșit în stradă și a chemat un câine de rasă lup, iar când pleca acasă, deja a văzut că mâina stângă a lui Covalschi Veniamin era plină de sânge.

Cu referire la concluziile instanței de fond referitor la faptul că declarațiile martorilor Grecu Isteră, Coadă Alexandru, Pînzar Victor, Praporșcic Oleg și Covalschii Gabriela nu confirmă cu certitudine acțiunile sau inacțiunile cuprinse în infracțiunea imputată inculpaților, instanța de apel le-a considerat eronate, deoarece prin declarațiile martorilor vizați se confirmă în totalitate acțiunile infracționale ale inculpaților, în acest sens fiind reiterate declarațiile martorilor Grecu Isteră și Covalschi Gabriela, care au confirmat faptul că inculpații au pătruns în ograda părții vătămate, l-au maltratat și au asmuțit asupra sa câinele lup, la fel martorii Pînzari Victor și Coadă Alexandru au confirmat că inculpații au pătruns în ograda lui Covalschi Veniamin și că de acolo se auzeau strigăte, cuvinte necenzurate și plânset de copil, iar după conflict mâina părții vătămate era mușcată de câine.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira care nu au recunoscut vina, deoarece aceste declarații sunt declarative și constituie o metodă de apărare pentru a evita răspunderea penală. Așa dar, declarațiile inculpaților nu se bazează pe nici o probă pertinentă și concludentă și sunt combătute în totalitate prin probele administrate de acuzatorul de stat și anume declarațiile părții vătămate Covalschi Veniamin care coroborează cu declarațiile martorilor Grecu Isteră, Covalschi Gabriela, Coadă Alexandru, Pînzari Victor, concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 23 aprilie 2014, precum și declarațiile martorilor audiați în instanța de apel – Scurtu Vasile și Andrei Bejdenejnîh.

La fel, instanța de apel a respins declarațiile inculpaților în ceea ce privește faptul că partea vătămată nu a fost mușcată de câinele lor, această versiune fiind combătută prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 23 aprilie 2014, dar și prin declarațiile martorilor Grecu Isteră, Covalschi Gabriela care nemijlocit au văzut momentul când asupra părții vătămate a fost asmuțit câinele și a fost mușcat, iar martorii Coadă Alexandru, Pînzari Victor,

Scurtu Vasile și Andrei Bejdenejnîh au indicat că după conflict au văzut că mâina părții vătămate era mușcată și sângera.

Totodată, instanța de apel a reținut că în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond au fost date citire declarațiile lui Creciu Valerii ca bănuit și din conținutul cărora rezultă că dânsul a recunoscut faptul că câinele lui l-a mușcat.

Dezacordul inculpatului Creciu Valerii cu referire la cele declarate în calitate de bănuit și că ar fi semnat procesul-verbal curat nu a putut fi reținut, or, din mențiunile proprii înscrise pe procesul-verbal de către bănuitul Creciu Valerii rezultă că dânsul a citit procesul-verbal și el este scris, totodată, în timpul audierii sale în calitate de bănuit, acesta a fost asistat de apărător, iar careva obiecții din partea avocatului nu au fost semnalizate.

La aprecierea elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a notat că latura obiectivă a infracțiunii a fost realizată prin pătrundere ilegală, fără consimțământul părții vătămate Covalschi Veniamin, în domiciliul acestuia și refuzul acestora de a-l părăsi, acțiuni care au fost realizate în mod intenționat, dânsii își dădeau seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevedeau urmările prejudiciabile și doreau survenirea acestor urmări.

Totodată, acțiunile infracționale ale inculpaților Creciu Valerii, Creciu Liudmila și Cotruța Mira au fost săvârșite cu aplicarea violenței asupra părții vătămate Covalschi Veniamin, materializate prin aplicarea de lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului și în scopul continuării ilegale au asmuțit câinele de rasă ce aparține lui Creciu Valerii asupra lui Covalschi Veniamin, care l-a mușcat pe pătimit de membrul superior drept, cauzându-i echimoză și excoțiații pe membrul superior drept, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 100/D din 14 aprilie 2014, se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpaților Creciu Valerii, Creciu Liudmila și Cotruța Mira, instanța de apel a reținut că, în corespundere cu prevederile art. 7 Cod penal, (1) La aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatului Creciu Valerii a fost reținută circumstanța atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, iar în conformitate cu art. 77 Cod penal careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Inculpatul Creciu Valerii la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale.

În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatei Creciu Liudmila a fost reținută circumstanța atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, iar în conformitate cu art. 77 Cod penal careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Inculpata Creciu Liudmila la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale.

În conformitate cu art. 76 Cod Penal în privința inculpatei Cotruța Mira a fost reținută circumstanța atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei

infracțiuni mai puțin grave, iar în conformitate cu art. 77 Cod penal careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Inculpata Cotruța Mira la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale.

Totodată, instanța de apel a stabilit că prin Legea RM nr. 207 din 29 iulie 2016 „pentru modificarea și completarea unor legislative” (Monitorul Oficial nr. 369-378/751 din 28 octombrie 2016) au fost operate modificări la art. 179 alin. (2) Cod penal, respectiv, la articolul 179 alin. (2) Cod penal: în sancțiunea alineatului (2), textul „de la 200 la 600” se substituie cu textul „de la 550 la 950”.

Instanța de apel a reținut că fapta infracțională incriminată inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira a fost comisă la data de 28 martie 2014, iar la momentul săvârșirii faptei penale, legea penală prevedea sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani (art. 179 alin. (2) Cod penal, în redacția Legii penale până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 179 alin. (2) Cod penal, prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016).

Conform art. 10 alin. (1) Cod penal, (1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

În această ordine de idei, instanța de apel conducându-se de principiul aplicării legii penale mai favorabile reglementat la art. 10 alin. (1) Cod penal și constatând faptul că la data comiterii faptei infracționale de către inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira legea penală reglementa o sancțiune mai blândă, instanța de apel a aplicat inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira pedeapsa penală reieșind din limitele sancțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, până la modificările operate prin Legea RM nr. 207 din 29 iulie 2016.

Așa dar, instanța de apel ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, astfel reținând faptul că, inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira nu au recunoscut vina în comiterea faptelor infracționale incriminate acestora că, dâșilor li se impută săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, careva circumstanțe agravante nu au fost reținute, nu au antecedente penale, precum și ținând cont de vârsta înaintată a inculpaților și starea fizică precară a acestora, instanța de apel a aplicat inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal pedeapsa sub formă de amendă în mărime a câte 160 u.c., ce constituie 3200 lei, fiecăruia.

Instanța de apel a mai reținut că în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond partea vătămată Covalschi Veniamin a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Creciun Valerii, Creciun Liudmila și

Cotruța Mira în beneficiul său suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică.

În ceea ce privește capătul din acțiunea civilă privind încasarea de la inculpați în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral, instanța de apel a notat că în conformitate cu art. 1422 Cod civil, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe fizice și psihice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea în calitate de sancțiune administrativă a arestului sau a muncii corecționale și în alte cazuri prevăzute de lege.

Astfel, instanța de apel a reținut că prin acțiunile infracționale ale inculpaților, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe atât de ordin psihic, cât și fizic, ca urmare a faptului că inculpații au pătruns ilegal, fără consimțământul părții vătămate în ograda acestuia, unde au aplicat violența fizică asupra acestuia, inclusiv și cu asmuțirea câinelui lup asupra sa, acțiuni care au avut loc și în prezența fiicei minore a părții vătămate – Covalschi Gabriela, însă suma solicitată de către Covalschi Veniamin în mărime de 50 000 lei este excesiv de mare.

Instanța de apel a notat în acest sens că cuantumul prejudiciului moral nu poate constitui un prilej de îmbogățire fără just temei pentru partea vătămată în dauna inculpaților.

În consecință, instanța de apel a constatat că faptele infracționale ale inculpaților incontestabil au fost de natură să producă părții vătămate daune nepatrimoniale, ce constă în suferințele fizice și psihice inerente unui astfel de eveniment, suferințele și privațiunile psihice, sociale la care dânsul a fost supus, sentimentele de angoasă și frustrare cauzate acestuia prin faptele inculpaților, elemente în raport cu care, instanța de apel apreciază că cuantumul daunelor morale în sumă de 1000 lei, de la fiecare din inculpați, reprezintă prin sine o reparație echitabilă a prejudiciului moral cauzat, fără ca acesta să constituie o sursă de îmbogățire fără justă cauză.

În aceea ce privește capătul de cerere privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei penale nu a fost anexat nici un bon de plată prin care să fie atestat faptul că Covalschi Veniamin a achitat careva sume de bani pentru achitarea serviciilor juridice.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul, inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila, Cotruța Mira și partea vătămată Covalschi Veniamin.

6.1. Procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, declarând recurs la 09 iunie 2017, în termen, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu transmiterea cauzei la rejudecare referitor la pedeapsa stabilită inculpaților.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- la momentul săvârșirii faptei penale, art. 179 alin. (2) Cod penal prevedea sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani. Astfel, instanța de apel, stabilind pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 160 unități convenționale a stabilit o pedeapsă în afara limitelor prevăzute de sancțiunea normei aplicate.

6.2. Inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira declarând recurs prin intermediul poștei la 19 iunie 2017, în termen, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au indicat următoarele argumente:

- motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii;
- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;
- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
- în procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel, nu sunt consemnate probele (materialele cauzei), (declarațiile părții vătămate) la care se referă în decizie, și inclusiv pe care își întemeiază soluția adoptată. Or, în cadrul cercetării judecătorești la ședințele colegiului, nu există declarațiile părții civile pe marginea cerințelor pe latura civilă, și respectiv nu este reflectată poziția părților civilmente responsabile, iar în cazul examinării apelurilor după modul stabilit de prima instanță, instanța de apel urma să audieze părțile și sub acest aspect;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 394 și art. 395 Cod de procedură penală, care se contrazic – partea descriptivă cu dispozitivul;

- la 01 septembrie 2016 a fost declarat un apel suplimentar din partea procurorului, fără a prezenta recurenților apelul inițial;

- instanța de apel nu a analizat în coroborare toate probele consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, în special nu a analizat și apreciat divergențele conținute în depozițiile părții vătămate depuse în fața instanței de fond și în cadrul examinării cauzei contravenționale;

- inculpații sânt într-o stare fizică slabă, fiind invalizi, astfel au fost în imposibilitate să atace partea vătămată, care este bine dezvoltată;

- nu a fost audiată soția părții vătămate, Covalschi Raisa, care a fost martorul direct la altercație;

- partea civilă nu a fost recunoscută prin încheiere în calitate de parte procesuală corespunzătoare;

- fiica părții vătămate a declarat că tatăl său a fost mușcat de câine la mâna stângă, pe când raportul de expertiză indică mâna dreaptă.

6.3. Partea vătămată Covalschi Veniamin declarând recurs la 26 iunie 2017, în termen, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea ce prevede cuantumul prejudiciului moral.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- inculpații i-au cauzat prejudiciu în cadrul săvârșirii cu premeditare a unei infracțiuni comise cu intenție directă. Prin urmare, gradul de vinovăție a lor este unul sporit, ceea ce influențează la mărimea cuantumului prejudiciului moral;
- în procesul comiterii infracțiunii i-au fost cauzate nu doar suferințe psihice, dar și suferințe fizice;
- instanța de apel nu a motivat din ce motive respinge cerințele sale și nu admite acțiunea civilă în totalitate.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează, că urmează a fi respinse, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira și de către partea vătămată Covalschi Veniamin, iar recursul ordinar declarat de către procuror, urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, privindu-i pe inculpați și dispusă rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța poate respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, iar în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs ordinar la judecarea recursului verifică, dacă în speță a fost aplicată corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul lărgit menționează că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Prin urmare, Colegiul lărgit va supune verificării argumentele invocate în recursurile declarate prin prisma erorilor de drept prevăzute de pct. 6), 8), 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7.1. Cu referire la motivele recursului declarat de procuror Colegiul lărgit constată, că potrivit argumentelor expuse, recurentul invocă temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stabilește că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe

noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, prezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că *„s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”*, din următoarele considerente.

Astfel, analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, Colegiul lărgit consideră că, soluția instanței de apel este neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de norma art. 75 Cod penal, care prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

În desfășurarea concluziilor, instanța de recurs remarcă că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Așa dar, Colegiul lărgit statuează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. În același rând, după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 79 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, potrivit alin. (1) art. 79 Cod penal, poate fi aplicată de către instanța de judecată ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia

Din sensul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului, iar împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate – I, II (persoana cu dezabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră), pe când instanța de apel nu a făcut careva referire la astfel de circumstanțe, și nici la norma art. 79 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel, cu toate că a indicat că fapta infracțională incriminată inculpaților Creciu Valerii, Creciu Liudmila și Cotruța Mira *a fost comisă la data de 28 martie 2014*, iar la momentul săvârșirii faptei penale, legea penală prevedea sancțiunea sub formă de *amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale* sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani (art. 179 alin. (2) Cod penal, în redacția Legii penale până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 179 alin. (2) Cod penal, prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016), a aplicat inculpaților pedeapsă **sub limita prevăzută de lege**, neluând în considerație prevederile sancțiunii articolului incriminat.

Instanța de recurs, în temeiul celor enunțate mai sus, apreciază că pedepsele stabilite inculpaților, de către instanța de apel nu corespund prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind nemotivate, neindividualizate și neaplicate în limitele prevăzute de lege.

7.2. Cu referire la motivele recursului declarat de către inculpați, astfel, ultimii au invocat ca temeiuri de casare pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea*

pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde; 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit, analizând textul recursului, atestă că recurenții își exprimă, de fapt, dezacordul cu aprecierea de către instanța de apel a probelor și în legătură cu aceasta invocă nevinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate.

De asemenea instanța de recurs menționează, că dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și a nevinovăției inculpaților în cele imputate, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, de aceea criticile formulate de recurenți în acest sens nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării hotărârii contestate, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorii recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza deciziei instanței de apel, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, la fel, constatându-se lipsa temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

De asemenea Colegiul lărgit constată că, instanța de apel, judecând apelurile a respectat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, și-a motivat soluția adoptată în baza probelor legal administrate și verificate în ședința de judecată a instanței de apel, fapt reflectat în procesul-verbal al ședinței de judecată, oferind răspunsuri la toate motivele invocate în apeluri, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor legale.

În acest sens Colegiul lărgit conchide, că instanța de apel, rejudecând cauza, a cercetat probele și le-a apreciat din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării acestora, ajungând la o concluzie corectă, că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

Totodată, Colegiul penal lărgit apreciază critic argumentul recurenților – inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira, precum că *în cadrul cercetării judecătorești la ședințele instanței de apel, nu există declarațiile părții civile pe marginea cerințelor pe latura civilă*, or, partea vătămată Covalshi Veniamin, dând declarații în cadrul ședinței instanței de apel, a menționat: „*susține apelul avocatului în interesele sale și al procurorului*” (f. d. 46, vol. II), prin urmare, partea vătămată Covalschi Veniamin, declarând apel la 12 aprilie 2016 (f. d. 241, vol. I) și ulterior apel motivat (f. d. 41 – 45, vol. II), a solicitat, pe lângă cerința de bază, și *admiterea integrală a acțiunii civile*.

În această ordine de idei, se prezumă că partea vătămată Covalschi Veniamin și-a susținut pretențiile sale, inclusiv și cele materiale, prin care a solicitat să fie despăgubit pentru prejudiciul moral ce i-a fost cauzat.

Mai mult ca atât, instanța de apel a intervenit în sentința primei instanțe, în afara temeiurilor și motivelor invocate în cererile de apel, în ceea ce privește faptul că instanța de fond nu a soluționat chestiunea referitor la acțiunea civilă, constatând că în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, partea vătămată Covalschi Veniamin a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în beneficiul

său suma de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de asistență juridică (f. d. 166 - 168, vol. I), soluție pe care Colegiul lărgit o consideră întemeiată și legală.

Cât privește invocarea recurențelor, precum că, *instanța de apel a ignorat prevederile art. 394 și art. 395 Cod de procedură penală, prin care se contrazice – partea descriptivă cu dispozitivul*, instanța de recurs, la fel, nu o poate reține, dat fiind faptul că în urma studierii deciziei atacate, nu s-au constatat careva contraziceri între partea descriptivă și dispozitivul deciziei, or, cuvântul „*respinge*”, din punctul 6 al deciziei instanței de apel, nu este în stare să modifice concluziile expuse de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, prin care a fost constatată vinovăția inculpaților în fapta incriminată acestora, fapt reflectat și în dispozitivul deciziei.

La fel, Colegiul penal lărgit apreciază critic și invocarea recurențelor precum că „*la 01 septembrie 2016 a fost declarat un apel suplimentar din partea procurorului, fără a prezenta recurențelor apelul inițial*”, or, procedura în instanța de apel a fost inițiată anume în urma depunerii apelului de către procurorul Berladean Igor (f. d. 242, vol. I) și de către partea vătămată Covalshi Veniamin (f. d. 241, vol. I), iar în urma citării în instanța de apel a inculpaților, aceștia au avut posibilitatea de a face cunoștință cu materialele dosarului, inclusiv cu apelul acuzatorului de stat, în cazul în care odată cu citația nu i-a fost expediată copia cererii de apel a acuzatorului de stat.

Totodată, urmează de menționat că apelul inițial al procurorului a fost nemotivat, în care s-a indicat că motivele apelului vor fi invocate după redactarea sentinței, astfel nefiind invocate careva argumente despre care inculpații nu ar fi cunoscut la acea etapă.

Colegiul penal lărgit consideră neîntemeiat și argumentele recurențelor, precum că „*instanța de apel nu a analizat în coroborare toate probele consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, în special nu a analizat și apreciat divergențele conținute în depozițiile părții vătămate depuse în fața instanței de fond și în cadrul examinării cauzei contravenționale*”, or, instanța de apel întemeiat a notat că instanța de fond a reținut declarațiile lui Covalshi Veniamin date în cadrul procesului contravențional, dar care nu au făcut obiect de cercetare la etapa cercetării judecătorești.

Astfel, corect a statuat instanța de apel că urmează a fi delimitat procesul contravențional în privința lui Covalshi Veniamin prin care ultimul a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional și procesul penal de învinuire a inculpaților, iar faptul că partea vătămată a fost sancționat pentru comiterea contravenției, nu constituie un temei de absolvire a inculpaților de răspundere penală sau un element în baza căruia să fie constatat faptul că acțiunile inculpaților nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, or, acuzatorul de stat a administrat la cauza penală un întreg suport probatoriu care s-a reținut ca fiind pertinent, concludent și veridic și în baza căruia se stabilește vinovăția inculpaților Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în comiterea infracțiunii lor incriminate.

Cu referire la motivele recursului, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit nu se va expune, deoarece în

speța dată, în situația în care inculpații nu recunosc vinovăția în comiterea infracțiunilor ce li se incriminează, invocarea acestei erori, care prevede că „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*” este lipsită de logică, dar și neîntemeiată, deoarece recursul nu conține o motivare sub acest aspect, nefiind indicată norma penală în baza căreia urmau a fi încadrate acțiunile inculpaților, iar potrivit prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, iar instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și motivelor expuse de către recurent.

Astfel, reieșind din faptul că în cauza examinată n-au fost constatate prezența erorilor de drept invocate de inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, Colegiul lărgit conchide că, recursul ordinar declarat de către aceștia urmează a fi respins ca inadmisibil.

7.3. Cu referire la motivele recursului declarat de către partea vătămată Covalschi Veniamin. Colegiul lărgit constată, că potrivit argumentelor expuse, recurentul invocă temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Colegiul penal lărgit, consideră neîntemeiat argumentul invocat de către partea vătămată potrivit căruia instanța de apel neîntemeiat a admis doar parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, la fel neîntemeiate sunt și alegațiile, potrivit cărora instanța de apel nu a motivat soluția privind încasarea din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 1000 lei de la fiecare.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reiterează, că potrivit prevederilor art. 1423 alin. (1) Cod civil coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă, că partea vătămată solicită încasarea din contul inculpaților prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, în sumă de 50000 lei.

Prin decizia instanței de apel, fiind casată sentința total, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a fost admisă parțial acțiunea civilă, și dispusă încasarea de la Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira în beneficiul lui Covalschi Veniamin, suma de câte 1000 lei, fiecare, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind nefondată.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei

vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; alin. (2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la adoptarea hotărârii în latura civilă s-a condus de prevederile art. 387 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede că *„odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge”*, motivându-și soluția în modul expus la pct. 5 al prezentei decizii și n-a comis careva erori de drept în această parte.

Instanța de recurs reiterează, că, în termenii Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prejudiciul moral, se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Ținând cont de natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de partea vătămată, Colegiul lărgit consideră că prin decizia instanței de apel, fiind dispusă încasarea din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate o compensație morală în sumă de 1000 lei de la fiecare inculpat, aceasta reprezentând o satisfacție echitabilă cum indică art. 41 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În opinia Colegiului lărgit, instanța de apel nu a comis erori de drept, dispunând încasarea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei de la fiecare inculpat, care reprezintă o compensare suficientă, echitabilă și nicidecum diminuată a prejudiciului moral cauzat.

În consecință, recursurile ordinare, declarate de către inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira și de către partea vătămată Covalschii Veniamin urmează a fi respinse ca inadmisibile, iar recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală în partea stabilirii pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, privindu-i pe Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către inculpații Creciun Valerii, Creciun Liudmila și Cotruța Mira și de către partea vătămată Covalschii Veniamin împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017 în partea stabilirii pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, privindu-i pe **Creciun Valerii XXXXX, Creciun Liudmila XXXXX și Cotruța Mira XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest dispozițiile deciziei atacate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **14 decembrie 2017**.

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecători

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir

Moraru Petru